

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

**ІНСТИТУТ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ
У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ**

ВИПУСКНА РОБОТА

на тему:

«Утворення регіональної і місцевої комісії з питань
техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій»

слухача з короткострокового підвищення кваліфікації з питань цивільного захисту
категорії: «Завідувачі (заступники завідувачів), викладачі обласних та міст
курсів удосконалення керівних кадрів навчально-методичних центрів сфери
цивільного захисту»

Олійника Федора Юрійовича

Перевірив: _____

(посада, вчений ступінь (звання), прізвище, ініціали)

КИЇВ 2017

Зміст

I. Вступ	3- 5
II. Основна частина	5-30
2.1. Порядок утворення, основні завдання, права та організаційна структура регіональної та місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.....	5-18
2.2. Функціональні обов'язки посадових осіб і членів регіональної та місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.....	18-30
III. Висновки	30
IV. Список використаних джерел	32

ВСТУП

Захист населення завжди був, є і буде залишатися одним з найважливіших завдань людства і держави.

Для виконання функції, спрямованої на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій держава створила Єдину державну систему цивільного захисту, яка складається з постійно державна система цивільного захисту - сукупність органів управління, сил діючих функціональних і територіальних підсистем та їх ланок і має чотири рівні: державний, регіональний, місцевий і об'єктовий.

Єдина і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій, які забезпечують реалізацію державної політики у сфері цивільного захисту.

На кожному рівні ЄДС ЦЗ створюються і функціонують:

- постійно діючі ОУ;
- координаційні органи;
- система повсякденного управління процесами ЦЗ;
- сили цивільного захисту;
- підприємства, установи і організації, які забезпечують реалізацію основних функцій з питань ЦЗ.

Всі органи управління необхідні, але особливе значення мають координаційні органи управління, роль яких в системі цивільного захисту можна порівняти з роллю диригента хору чи оркестру. В процесі організації практичного виконання планів запобігання та реагування на надзвичайні ситуації виникають невідповідності між елементами створеної системи або механізму досягнення мети, що об'єктивно вимагає уточнення характеру дій виконавців, спрямованих на досягнення узгодженості, оптимальної гармонійності й ефективності. І саме координаційні органи управління забезпечують узгодженість дій всіх виконавців заходу через встановлення між

ними гармонійних зв'язків на основі раціональності, чіткої взаємодії виконавців, оперативності й надійності.

Саме завдяки координації забезпечується динамізм системи, створюється гармонія взаємозв'язків її підсистем та ланок, здійснюється маневр силами, засобами та матеріальними й фінансовими ресурсами при вирішенні завдань, пов'язаних із захистом населення і територій, запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації.

До координаційних органів управління, які створюються для координації діяльності центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій, пов'язаної з техногенно-екологічною безпекою, захистом населення і територій, запобіганням і реагуванням на надзвичайні ситуації, належать:

1) Державна комісія з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, яка утворюється Кабінетом Міністрів України;

2) регіональні комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, які утворюються Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями;

3) місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, які утворюються районними державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад, районними у містах та селищними радами;

4) комісії з питань надзвичайних ситуацій, які утворюються керівними органами підприємств, установ та організацій утворюються.

Для координації робіт з ліквідації конкретної надзвичайної ситуації та її наслідків на державному, регіональному, місцевому та об'єктовому рівнях утворюються спеціальні комісії з ліквідації надзвичайної ситуації.

До 2014 року головні зусилля системи цивільного захисту нашої держави були спрямовані на захист населення, територій, матеріальних та культурних цінностей і довкілля від надзвичайних ситуацій техногенного та природного

характеру. Сьогодні у завданнях цивільного захисту з'явилися нові акценти: захист від найбільш страхітливих надзвичайних ситуацій - надзвичайних ситуацій соціального та воєнного характеру.

В сучасних війнах є значне перевищення втрат цивільного населення у порівнянні з військовими втратами. Наприклад: у війні в Афганістані радянські війська втратили за офіційними даними більше 15000 чоловік, а за неофіційними 150-200 тисяч, тоді як цивільних афганців загинуло біля двох мільйонів, а за час війни на сході України цивільних загинуло більше 2 тисяч і 6 – 7 тисяч поранено.

Все це свідчить, що населення має бути підготовленим до дій не тільки в умовах надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, а й в жахітливих умовах особливого періоду. Не зважаючи на те, що цивільний захист – справа всенародна, позаяк в його заходах беруть участь всі основні категорії населення, успіх у досягненні цієї мети залежить перш за все від правильності дій органів управління, особливо – координаційних, роль яких неможливо переоцінити.

I. ОСНОВНА ЧАСТИНА

2.1. Порядок утворення, основні завдання, права та організаційна структура регіональної та місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій

Типове положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 17 червня 2015 року N 409. В цьому Положенні визначені основні завдання і права цих комісій, які мають бути враховані при розробленні керівниками адміністративно-територіальних одиниць.

Основними завданнями комісії на території відповідної адміністративно-територіальної адміністративно-територіальної одиниці є:

1) координація діяльності райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, пов'язаної із:

функціонуванням територіальної підсистеми єдиної системи цивільного захисту;

здійсненням оповіщення органів управління та сил цивільного захисту, а також населення про виникнення надзвичайної ситуації та інформування його про дії в умовах такої ситуації;

залученням сил цивільного захисту до проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт, ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, надання гуманітарної допомоги;

забезпеченням реалізації вимог техногенної та пожежної безпеки;

навчанням населення діям у надзвичайній ситуації;

визначенням меж зони надзвичайної ситуації;

здійсненням постійного прогнозування зони можливого поширення надзвичайної ситуації та масштабів можливих наслідків;

організацією робіт із локалізації і ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, залучення для цього необхідних сил і засобів;

організацією та здійсненням:

- заходів щодо життєзабезпечення населення, що постраждало внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

- заходів з евакуації (у разі потреби);

- радіаційного, хімічного, біологічного, інженерного та медичного захисту населення і територій від наслідків надзвичайної ситуації;

вжиттям заходів до забезпечення готовності територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту до дій в умовах надзвичайної ситуації та в особливий період;

здійсненням безперервного контролю за розвитком надзвичайної ситуації та обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

інформуванням органів управління цивільного захисту та населення про розвиток надзвичайної ситуації та заходи, що здійснюються;

забезпеченням:

- живучості об'єктів національної економіки та державного управління під час реагування на надзвичайну ситуацію;

- стабільного функціонування об'єктів паливно-енергетичного комплексу під час виникнення надзвичайної ситуації, злагодженої роботи підприємств, установ та організацій для забезпечення сталої і безперебійної роботи об'єктів Єдиної газотранспортної та об'єднаної енергетичної систем України;

- безпеки та сталої роботи транспортної інфраструктури, послуг поштового зв'язку та всіх видів електричного зв'язку;

- санітарного та епідемічного благополуччя населення;

організацією та керівництвом за проведенням робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій регіонального і місцевого рівня;

встановленням кількісних та якісних показників виведення з ладу транспортних засобів, промислових, громадських і житлових будинків та споруд, комунальних і енергетичних мереж, засобів зв'язку, магістральних газо-нафто- або інших трубопроводів, залізничних вузлів, портів, мостів, шляхопроводів тощо;

2) визначення шляхів та способів вирішення проблемних питань, що виникають під час:

функціонування територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок;

здійснення заходів:

- щодо соціального захисту населення, що постраждало внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

- щодо медичного та біологічного захисту населення у разі виникнення надзвичайної ситуації;

порушення умов належного функціонування об'єктів інфраструктури та безпеки життєдіяльності населення, зокрема у сферах національної безпеки і оборони, енергетики, фінансів, соціального захисту, охорони здоров'я та навколишнього природного середовища;

3) погодження положень про місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій;

4) підвищення ефективності діяльності Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій під час реагування на надзвичайну ситуацію.

Комісія відповідно до покладених на неї завдань:

1) у режимі повсякденної діяльності:

здійснює координацію діяльності органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо розроблення і виконання цільових і науково-технічних програм, здійснення заходів у сфері цивільного захисту та техногенно-екологічної безпеки;

здійснює заходи щодо забезпечення захисту населення, сталого функціонування господарських об'єктів, зменшення можливих матеріальних втрат та збереження національної культурної спадщини у разі виникнення надзвичайної ситуації;

бере участь у розгляді питань щодо утворення або припинення діяльності підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності, що використовують небезпечні технології (хімічні, радіаційні тощо);

сприяє проведенню гідрометеорологічних спостережень і прогнозів, розвитку державної системи моніторингу навколишнього природного середовища, системи цивільного захисту, форм контролю за функціонуванням потенційно небезпечних об'єктів;

координує здійснення заходів щодо профілактики та локалізації інфекційних захворювань, а також запобігання виникненню випадків масових харчових отруєнь населення.

Регіональна комісія, крім перелічених у цьому пункті функцій, погоджує перелік потенційно небезпечних об'єктів та перелік споживачів, на яких поширюється обмеження постачання питної води та електропостачання до рівня екологічної броні, затверджує результати класифікації об'єктів і адміністративно-територіальних одиниць стосовно рівня хімічної небезпеки, здійснює методичне керівництво та контроль за роботою місцевих комісій;

2) у режимі підвищеної готовності:

здійснює заходи щодо активізації роботи з проведення спостереження та контролю за станом навколишнього природного середовища, перебігом епідемій і спалахами інфекційних захворювань, масовими харчовими отруєннями населення, обстановкою на потенційно небезпечних об'єктах і прилеглих до них територіях, прогнозування можливості виникнення надзвичайної ситуації та її масштабів;

організовує розроблення плану комплексних заходів щодо захисту населення і територій у разі виникнення надзвичайної ситуації, забезпечення сталого функціонування господарських об'єктів;

забезпечує координацію заходів щодо запобігання виникненню надзвичайної ситуації регіонального і місцевого рівня;

готує пропозиції щодо визначення джерел і порядку фінансування заходів реагування на надзвичайну ситуацію;

координує заходи щодо створення резерву засобів індивідуального захисту та матеріальних резервів для запобігання виникненню надзвичайної ситуації та ліквідації її наслідків, визначає обсяги і порядок використання таких резервів;

забезпечує стабільне виробництво, передачу, постачання і використання енергоносіїв під час виникнення надзвичайної ситуації підприємствами, установами та організаціями паливно-енергетичного комплексу;

3) у режимі надзвичайної ситуації:

забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію органів управління, сил та засобів територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту, а також громадських організацій щодо надання допомоги населенню, що постраждало внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

організовує роботу з локалізації або ліквідації надзвичайної ситуації регіонального та місцевого рівня;

залучає до виконання робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації необхідні рятувальні, транспортні, будівельні, медичні та інші формування з використанням наявних матеріально-технічних, продовольчих та інших ресурсів і запасів;

вживає заходів, необхідних для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у небезпечних районах;

забезпечує здійснення заходів щодо соціального захисту населення, що постраждало внаслідок виникнення надзвичайної ситуації;

встановлює межі зони, на якій виникла надзвичайна ситуація, та організовує визначення розміру шкоди, заподіяної суб'єктам господарювання і населенню внаслідок виникнення надзвичайної ситуації регіонального та місцевого рівня;

організовує здійснення постійного контролю за станом навколишнього природного середовища на території, що зазнала впливу надзвичайної ситуації, обстановкою на аварійних об'єктах і прилеглих до них територіях;

приймає рішення щодо попередньої класифікації надзвичайної ситуації за видом, класифікаційними ознаками та рівнем, забезпечує своєчасне подання до ДСНС зазначених матеріалів;

вивчає обставини, що склалися, та подає органів, який її утворив, інформацію про вжиті заходи, причини виникнення та результати ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, а також пропозиції щодо подальших дій із запобігання її розвитку;

4) у режимі надзвичайного стану:

забезпечує координацію, організацію робіт та взаємодію органів управління та сил територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту з урахуванням особливостей, що визначаються згідно з вимогами Законів України "Про правовий режим воєнного стану", "Про правовий режим надзвичайного стану", а також інших нормативно-правових актів;

здійснює заходи, необхідні для відвернення загрози та забезпечення безпеки і здоров'я громадян, забезпечення функціонування органів державної влади та органів місцевого самоврядування;

5) в особливий період основними завданнями регіональної та місцевої комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій є:

- створення передумов для мінімізації загроз для населення, що проживає у безпосередній близькості від об'єктів підвищеної небезпеки, які мають стратегічне значення;

- забезпечення ефективного функціонування підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок, оснащення сучасними видами техніки сил цивільного захисту;

- вжиття організаційних, економічних, інженерно-технічних та інших заходів для зниження ризиків виникнення надзвичайних ситуацій до прийнятних рівнів;

- підготовка керівного складу підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту та її ланок, підприємств, установ і організацій до дій у разі мобілізації;

- забезпечення виконання підприємствами, установами і організаціями, які знаходяться на їх територіях, мобілізаційних завдань (замовлень);

- утворення і підготовка до розгортання спеціальних формувань;

- створення мобілізаційного резерву;

- контроль за утриманням в належному стані об'єктів, які мають мобілізаційні завдання (замовлення), та призначеної для їх обслуговування техніки відповідно до вимог законодавства, чинного в особливий період;

- забезпечення технічного прикриття та відбудови найважливіших об'єктів району;

- посилення безпеки, охорони та оборони об'єктів своєї території;

- **забезпечення постачання продукції підприємств, які продовжують роботу в особливий період у такій послідовності:**

1) органам державної влади;

2) Збройним Силам України та іншим, утвореним відповідно до законів України військовим формуванням, правоохоронним органам та органам і підрозділам цивільного захисту;

3) Операторам телекомунікацій, що забезпечують зв'язок для потреб державної системи урядового зв'язку, національної системи конфіденційного зв'язку;

4) підприємствам, що виконують мобілізаційні завдання (замовлення) із створення, виробництва, ремонту та постачання озброєння, боєприпасів, військової техніки, спеціальних комплектувальних виробів;

5) підприємствам, що виконують мобілізаційні завдання (замовлення) із створення, виробництва та постачання матеріально-технічних засобів;

б) (закладам охорони здоров'я, що виконують мобілізаційні завдання (замовлення));

7) підприємствам повітряного, водного, автомобільного та залізничного транспорту;

8) підприємствам, установам та організаціям, що забезпечують життєдіяльність населення;

9) іншим об'єктам, що належать до відповідних категорій цивільного захисту.

- навчання населення способам захисту від небезпек, які виникають під час ведення воєнних дій або в наслідок цих дій;

- оповіщення населення про небезпеки, які виникають під час ведення воєнних дій або внаслідок цих дій;
- евакуація населення та майна у безпечні райони;
- забезпечення населення засобами колективного та індивідуального захисту;
- проведення заходів світломаскування та інших видів маскування;
- проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт у разі виникнення небезпеки для населення під час ведення воєнних дій або внаслідок цих дій, а також внаслідок НС техногенного та природного характеру;
- надання медичної допомоги постраждалому населенню, організація його лікування та проведення санітарно-протиепідемічних заходів;
- здійснення заходів життєзабезпечення постраждалого населення;
- ліквідація пожеж, які виникають під час ведення воєнних дій;
- виявлення та позначення районів, які зазнали радіоактивного, хімічного та біологічного зараження (крім районів бойових дій);
- санітарна обробка людей та спеціальна обробка одягу, техніки, обладнання, будівель і територій, які зазнали радіоактивного, хімічного та біологічного забруднення;
- участь у заходах з пошуку та знешкодження вибухонебезпечних предметів;
- охорона громадського порядку в районах, які постраждали під час ведення воєнних дій або внаслідок цих дій, а також внаслідок НС техногенного та природного характеру;
- розробка та здійснення заходів спрямованих на забезпечення сталого функціонування об'єктів економіки у воєнний час;
- забезпечення постійної готовності сил і засобів ЦЗ до дій в умовах особливого періоду.

На територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим

командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадського порядку та безпеки, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи - військові адміністрації.

У районі, області військові адміністрації утворюються у разі нескликання сесії відповідно районної, обласної ради у встановлені Законом України "Про місцеве самоврядування в Україні" строки або для здійснення керівництва у сфері забезпечення оборони, громадського порядку і безпеки. У разі прийняття рішення про утворення районних, обласних військових адміністрацій їх статусу набувають відповідно районні, обласні державні адміністрації, а **голови районних, обласних державних адміністрацій набувають статусу начальників відповідних військових адміністрацій.**

Комісія має право:

залучати у разі потреби в установленому законодавством порядку до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації регіонального та місцевого рівня сили і засоби територіальної підсистеми єдиної системи цивільного захисту (регіональна комісія) або відповідної ланки такої підсистеми (місцева комісія);

заслуховувати інформацію керівників територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, з питань, що належать до їх компетенції, і давати їм відповідні доручення;

одержувати від територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, матеріали і документи, необхідні для вирішення питань, що належать до її компетенції;

залучати до участі у своїй роботі представників територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади,

органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці (за погодженням з їх керівниками);

розглядати матеріали розслідувань про причини і наслідки виникнення надзвичайної ситуації та вносити пропозиції щодо притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності посадових осіб, винних у її виникненні.

Постанова КМУ від 17 червня 2015 року №409 вимагає, щоб головою комісії був керівник органу, який її утворив. Головою Постійної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) є голова міста. В районах міста Києва головами районних комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій є голови відповідних районних адміністрацій.

Голова комісії має двох заступників, один з них є першим. Як правило є першим заступником голови комісії є перший заступник голови відповідної державної адміністрації; а заступником – начальник управління (відділу) з питань НС.

В будь-якій комісії повинен бути секретар, але в комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій він називається відповідальним секретарем. Назвою цієї посади підкреслюється і особливо важлива роль комісії в забезпеченні техногенно-екологічної безпеки, захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій, запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і реагування на них, так і суттєво важлива, дуже серйозна роль особи, яка займає цю посаду: відповідальний секретар має набагато більше і обов'язків, і прав для їх виконання і для того, щоб дати повний звіт про свої дії і взяти на себе відповідальність за стан справ. Недарма в Києві відповідальним секретарем призначається заступник начальника управління (відділу) з питань надзвичайних ситуацій або головний спеціаліст.

Роботою комісії керує голова, а за відсутності голови - за його дорученням перший заступник та за відсутності першого заступника - заступник голови.

Засідання комісії веде голова, а за його відсутності - перший заступник голови.

Посадовий склад комісії затверджується органом, який її утворив, на основі пропозицій територіальних органів центральних органів виконавчої влади, місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ та організацій, розташованих на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці

Персональний склад комісії затверджується головою комісії. Наприклад, до складу комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Дніпровської районної в місті Києві державної адміністрації входять:

Голова комісії – голова районної державної адміністрації;

- перший заступник голови комісії – перший заступник голови районної державної адміністрації;

- заступник голови комісії – начальник відділу з питань НС;

- відповідальний секретар комісії – заступник начальника відділу з питань надзвичайних ситуацій (головний спеціаліст відділу);

члени комісії:

- заступник голови адміністрації;

- начальник територіального РУ ГУ ДСНС (за згодою) в місті Києві;

- начальник РУ ГУ МВС в місті Києві

- начальник РУ ГУ національної поліції в місті Києві;

- начальник районного управління СБУ (за згодою);

- начальник державної пожежно-рятувальної частини в районі;

- начальник КП «Шляхово-експлуатаційне управління району»;

- директор комунального підприємства з обслуговування житлового фонду району;

- начальник КП по утриманню зелених насаджень;

- начальник відділу контролю за благоустроєм районного управління міської державної адміністрації;
- начальник Управління охорони здоров'я району;
- начальник Управління освіти;
- головний державний санітарний лікар району;
- начальник юридичного відділу райдержадміністрації;
- начальник відділу торгівлі та споживчого ринку райдержадміністрації;
- начальник сектору екології райдержадміністрації.

Голова комісії має право:

залучати до роботи із запобігання виникненню надзвичайної ситуації або ліквідації її наслідків **будь-які** транспортні, рятувальні, відбудовні, медичні та інші сили і засоби відповідно до законодавства;

приймати в межах повноважень комісії рішення щодо реагування на надзвичайну ситуацію;

вносити пропозиції в межах законодавства щодо заохочення осіб, які зробили вагомий внесок у запобігання виникненню надзвичайної ситуації, ліквідацію її наслідків;

делегувати на період ліквідації наслідків надзвичайної ситуації свої повноваження заступникам голови комісії.

Робочим органом комісії (секретаріатом), що забезпечує підготовку, скликання та проведення засідань, а також контроль за виконанням її рішень, є структурний підрозділ з питань надзвичайних ситуацій Ради міністрів Автономної Республіки Крим, держадміністрації, виконавчого органу ради, яким утворена комісія.

Дуже важливо, що на засіданнях рішення комісії приймаються колегіально **більш як двома третинами складу комісії**. Це для того, щоб рішення приймалися дійсно колегіально, щоб голова комісії мав менше можливостей проштовхнути рішення завдяки авторитету своєї посади. Член комісії, який не підтримує пропозиції та рекомендації, прийняті комісією, може

викласти у письмовій формі свою окрему думку, що додається до протоколу засідання.

Рішення комісії оформляється протоколом, який підписується головою та відповідальним секретарем комісії.

Рішення комісії, прийняті у межах її повноважень, є обов'язковими для виконання органами державної влади та органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями, розташованими на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці.

За членами комісії на час виконання завдань зберігається заробітна плата за основним місцем роботи.

Організація побутового забезпечення членів комісії, а також забезпечення їх спеціальним одягом, засобами індивідуального захисту під час роботи в зоні надзвичайної ситуації покладається на орган, який утворив відповідну комісію.

2.2. Функціональні обов'язки посадових осіб і членів регіональної та місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій і комісій з питань в різних режимах функціонування Єдиної державної системи цивільного захисту

Голова місцевої комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій відповідає за успішне виконання комісією прийнятих рішень щодо запобігання НС техногенного та природного характеру, реагування на них, ліквідацію їх наслідків, формування пропозицій з ефективного та своєчасного виконання заходів ЦЗ, оптимального використання матеріальних та фінансових ресурсів у процесі подолання наслідків НС.

Голова комісії повинен знати законодавчі та нормативні акти з організації діяльності у сфері ЦЗ, сутність та особливості надзвичайних ситуацій техногенного та природного походження, організацію діяльності комісії та основні документи комісії.

Голова Комісії згідно з покладеними завданнями:

в режимі повсякденної діяльності:

проводить засідання Комісії згідно з календарним планом роботи комісії (у разі його відсутності – перший заступник або заступник голови);

звертається до органів державного нагляду з клопотаннями щодо проведення позапланових і, зокрема, комплексних перевірок суб'єктів господарювання, які порушують вимоги законодавства у сфері ЦЗ та ТЕБ;

затверджує функціональні обов'язки членів комісії (за напрямом роботи у складі комісії);

раз на п'ять років проходить підвищення кваліфікації у сфері ЦЗ за категорією керівників, що очолюють комісії з питань ТЕБ та НС, згідно з чинним законодавством;

бере участь у проведенні штабних навчань та тренувань.

в режимі підвищеної готовності та НС:

- у разі загрози або виникнення НС (при отриманні повідомлення) терміново здійснює оповіщення та збирає комісію щодо проведення позачергового засідання;

- здійснює управління роботою комісії в пункті управління;

- уточнює та оцінює обстановку, що складається на даний момент, вивчає обставини та причини виникнення НС, готує разом членами комісії рішення щодо реагування на НС та відповідні протокольні доручення;

- у разі необхідності приймає рішення про проведення евакуації;

визначає заходи щодо подальших дій;

- у разі необхідності утворює штаб з ліквідації наслідків НС з метою проведення АРНР;

- приймає рішення щодо виїзду на місце виникнення НС для організації управління та проведення робіт з ліквідації наслідків НС.

Функціональні обов'язки відповідального секретаря регіональної та місцевої комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій

Відповідальний секретар підпорядковується голові комісії і відповідає за:

- своєчасне доведення до виконавців розпоряджень голови комісії;
- облік отриманих комісією та відданих її головою розпоряджень, наказів;
- підтримання зв'язку з комісіями вищого рівня та оперативно-експертною групою комісії;
- збір і узагальнення інформації, що надходить;
- отримання, оформлення, реєстрацію і збереження документів комісії;
- оформлення протоколів та рішень, прийнятих на засіданні комісії;
- внутрішній порядок та організацію чергування членів комісії.

Відповідальний секретар місцевої комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій зобов'язаний:

а) у режимі повсякденного функціонування:

- вивчати і знати керівні документи з питань планування та проведення заходів цивільного захисту у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- коригувати штатно-посадовий список особового складу комісії;
- складати проекти планів роботи комісії з питань надзвичайних ситуацій;
- готувати матеріали до чергових засідань комісії з питань НС і проекти їх рішень (розпоряджень) при загрозі та виникненні НС;
- брати участь у розробці плану реагування на надзвичайні ситуації;
- брати участь у підготовці членів Комісії до дій за призначенням;

б) у режимі підвищеної готовності:

- з отриманням відповідної інформації (сигналу, розпорядження) прибути на робоче місце, здійснити оповіщення членів Комісії і організувати контроль за їх прибуттям, доповісти голові комісії з питань НС;
- отримати робочі документи, перевірити готовність засобів зв'язку, скласти графік чергування членів Комісії;

- здійснювати облік отриманих Комісією та відданих її головою наказів, доводити накази голови Комісії до виконавців;
- підтримувати постійний зв'язок з Державною комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (регіональна комісія), комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій Київської МДА (місцева комісія);

в) у режимі надзвичайної ситуації:

- отримати робочі документи, перевірити готовність засобів зв'язку, скласти графік чергування членів Комісії;
- інформувати членів Комісії про обстановку, доповідати голові Комісії про хід проведення заходів та отримані накази;
- оформляти та реєструвати документи Комісії, за вказівками голови Комісії виконувати накази і готувати доповіді;
- *брати участь у приведенні до готовності сил і засобів цивільного захисту структурних підрозділів регіону (району) щодо виконання завдань в умовах виникнення НС;*
- *брати участь в організації і проведенні рятувальних та інших невідкладних робіт та здійснювати контроль їх виконанням відповідно до вимог розпорядчих документів з урахуванням обставин, які складаються;*
- надавати допомогу в адміністративному та технічному розслідуванні причин виникнення НС;
- *брати участь у здійсненні постійного спостереження за динамікою розвитку НС та підготовці пропозицій про залучення додаткових сил і засобів;*
- здійснювати оцінювання матеріальних збитків від НС та її наслідків.

Функціональні обов'язки

першого заступника голови комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій – першого заступника голови.....районної в місті Києві державної адміністрації

Перший заступник голови комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій у своїй роботі керується Конституцією України, Кодексом цивільного захисту України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, що стосуються роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, Указами Президента України, постановами та розпорядженнями Верховної Ради України, рішеннями Кабінету Міністрів України, розпорядженнями голови _____ районної в місті _____ державної адміністрації, Положенням про комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Перший заступник голови комісії повинен знати законодавчі та нормативні акти з організації роботи щодо запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру та реагування на них.

Перший заступник голови комісії відповідає за успішне виконання прийнятих комісією рішень та доручень голови комісії з попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, формування пропозицій щодо ефективного та оптимального виконання заходів у разі загрози або виникненні надзвичайних ситуацій, і повинен знати сутність та основні особливості надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, які можуть виникнути на території _____ району м. _____.

Основні завдання, які покладені на першого заступника голови комісії

Перший заступник голови комісії безпосередньо підпорядковується голові комісії і здійснює керівництво діяльністю комісії, головує та веде засідання у разі відсутності голови комісії. Він відповідає за організацію її роботи, готовність до виконання покладених завдань, реалізацію прийнятих

комісією рішень з питань запобігання та реагування на НС, координацію дій органів управління, сил та засобів відповідної ланки територіальної підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту.

Згідно з покладеними на нього завданнями він зобов'язаний:

у режимі повсякденного функціонування:

брати участь у роботі комісії;

розробляти та подавати пропозиції до річного плану роботи комісії;

складати та своєчасно подавати звітні документи про підсумки виконання рішень комісії та доручень її голови;

керувати плануванням і організацією проведення заходів ланки територіальної підсистеми з прогнозування можливої обстановки у випадку аварій, катастроф і стихійних лих та їхньому попередженню;

здійснювати заходи щодо захисту персоналу та матеріальних цінностей у підвідомчих організаціях і підприємствах від прогнозованих наслідків аварій, катастроф та стихійних лих;

керувати створенням спеціалізованих служб цивільного захисту _____ району для забезпечення виконання заходів з ліквідації наслідків НС;

забезпечити підготовку формувань служб до чіткого виконання покладених на них завдань;

організувати планування та підготовку заходів щодо життєзабезпечення постраждалого населення продуктами харчування та товарами першої необхідності на період ліквідації наслідків НС;

контролювати постійну готовність підвідомчих організацій та підприємств до ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійних лих.

у разі загрози або виникнення НС та ліквідації наслідків аварій,

катастроф та стихійних лих:

у разі отримання інформації про загрозу або виникнення НС прибути на пункт управління або на місце збору комісії;

отримати завдання від голови комісії щодо уточнення обстановки

організувати прийом та передачу підпорядкованим суб'єктам господарювання на території району сигналів про загрозу або виникнення аварії, катастрофи та стихійного лиха;

оцінити обстановку, передбачуваний розмір збитку та можливі наслідки.

прийняти рішення з ліквідації наслідків аварій, катастроф, стихійних лих.

забезпечити оповіщення та погоджену роботу всіх залучених до ліквідації наслідків аварій, катастрофи, стихійного лиха сил від підвідомчих організацій і підприємств району.

прийняти негайні заходи щодо забезпечення захисту персоналу, населення і матеріальних цінностей, надання допомоги постраждалим та ліквідації наслідків аварії, катастрофи, стихійного лиха.

інформувати комісію про обстановку, що склалась в зоні НС, втрати та інші питання;

у разі призначення голови комісії керівником робіт з ліквідації наслідків НС очолити роботу комісії;

забезпечити своєчасне прибуття в район ліквідації наслідків сил та засобів, що залучаються від підвідомчих організацій та підприємств.

брати участь в аналізі узагальнених даних про подію і вносить пропозиції керівництву комісії по колу своїх обов'язків;

здійснювати керівництво і контроль за ходом забезпечення формувань ЦЗ та постраждалого населення продуктами харчування і товарами першої необхідності згідно з рішенням комісії.

Перший заступник голови комісії має право:

приймати участь у роботі комісії;

за дорученням голови комісії брати участь у контролі (перевірці) дотримання законодавства з питань запобігання надзвичайним ситуаціям підприємствами, установами та організаціями різних форм власності згідно з чинним законодавством.

у разі відсутності голови комісії виконувати його обов'язки.

Функціональні обов'язки

заступника голови комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.....районної в місті Києві державної адміністрації

Заступник голови комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій _____ районної в місті _____ державної адміністрації у своїй роботі керується Конституцією України, Кодексом цивільного захисту України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, що стосуються роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, Указами Президента України, постановами та розпорядженнями Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, розпорядженнями голови _____ районної в місті _____ державної адміністрації, Регламентом міськради, Положенням про комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Заступник голови комісії керує роботою комісії, відповідає за успішне виконання прийнятих комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (далі – комісія) рішень та доручень голови комісії з попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, формування пропозицій щодо ефективного та оптимального виконання заходів у разі загрози або виникненні надзвичайних ситуацій.

Заступник голови комісії повинен знати законодавчі та нормативні акти з організації роботи щодо запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного походження, формування пропозицій щодо ефективного та оптимального виконання заходів при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій, знати сутність та основні особливості надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Заступник голови комісії призначається до складу комісії та звільняється з її складу розпорядженням голови _____ районної в місті _____ державної адміністрації.

Заступник голови комісії здійснює свою діяльність в роботі комісії згідно з розподілом повноважень між заступниками голови комісії та спрямовує її на виконання поставлених завдань та рішень прийнятих комісією, безпосередньо підпорядковується голові комісії та його першому заступнику.

Згідно з покладеними на нього завданнями він зобов'язаний:

У режимі повсякденного функціонування:

брати участь у роботі комісії;
розробляти та подає пропозиції до річного плану роботи комісії;
складати та своєчасно подавати звітні документи про підсумки виконання рішень комісії та доручень її голови;
брати участь у контролі виконання планів та рішень комісії;
у разі відсутності голови прийняти себе керівництво роботою комісії.

У разі загрози або виникнення НС та ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійних лих:

прибути на пункт управління або на місце збору комісії;
за дорученням голови комісії провести аналіз наслідків надзвичайних ситуацій, підготувати свої пропозиції, необхідні розрахунки та документи для прийняття виважених рішень на проведення необхідних заходів у разі загрози або виникненні надзвичайних ситуацій;

за дорученням голови комісії взяти керування роботою робочої групи з питань своєї компетенції.

проводити перевірку відповідності нормативним актам поданих організаціями та підприємствами району документів щодо надання фінансової допомоги із резервного фонду бюджету.

брати участь у підготовці проектів рішень комісії.

Заступник голови комісії має право:

брати участь у роботі комісії;
отримувати від секретаря комісії необхідну інформацію, що стосується роботи комісії та розгляду на її засіданні питань;

за дорученням голови комісії брати участь у контролі (перевірці) дотримання законодавства з питань запобігання надзвичайним ситуаціям підприємствами, установами та організаціями різних форм власності згідно з чинним законодавством;

вносити пропозиції щодо вдосконалення роботи комісії.

Заступник голови комісії несе персональну відповідальність за:

організації роботи комісії

виконання своїх службових обов'язків та дотримання своїх повноважень;
своєчасного виконання рішень комісії.

Функціональні обов'язки

члена комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій _____ районної в місті _____ державної адміністрації

Член комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій у своїй роботі керується Конституцією України, Кодексом цивільного захисту України, законами України та іншими нормативно-правовими актами, що стосуються роботи комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій, Указами Президента України, постановами та розпорядженнями Верховної Ради України, рішеннями Кабінету Міністрів України, розпорядженнями голови _____ районної в місті _____ державної адміністрації, Положенням про комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

Член комісії відповідає за успішне виконання прийнятих комісією з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (далі – комісія) рішень та доручень голови комісії по попередженню надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, формування пропозицій щодо ефективного та оптимального виконання заходів при загрозі або виникненні надзвичайних ситуацій.

Член комісії повинен знати законодавчі та нормативні акти по організації роботи щодо запобігання надзвичайним ситуаціям техногенного та природного характеру, знати сутність та основні особливості надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

Основні завдання, які покладаються на члена комісії:

У режимі повсякденного функціонування:

брати участь у роботі комісії;
розробляти та подавати пропозиції до річного плану роботи комісії;
складати та своєчасно подавати звітні документи про підсумки виконання рішень комісії та доручень її голови.

відповідати за відповідний напрям в роботі комісії згідно з розподілом обов'язків та повноважень

брати участь у проведенні перевірок згідно з планом роботи комісії.

проводити профілактичну роботу з попередження НС на підпорядкованій території з метою мінімізації небезпеки виникнення аварій і катастроф та наслідків НС.

У разі загрози або виникнення НС та ліквідації наслідків аварій, катастроф та стихійних лих:

з отриманням сигналу (інформації) про НС (пригоду) терміново прибути до райдержадміністрації і доповісти голові комісії або секретарю;

привести в готовність підпорядковані формування служби і поставити їм завдання щодо приведення в готовність діяти за призначенням;

брати участь в оцінці обстановки, масштабів виникнення НС, розмірів збитків та інших її наслідків;

здійснювати контроль за висуненням в зону ураження підпорядкованих формувань і проведенням ними рятувальних та інших невідкладних робіт;

у разі необхідності особисто відбути на місце виникнення НС і керувати роботами з ліквідації її наслідків НС;

здійснювати збір та облік інформації про виникнення надзвичайних обставин, створених обставин, втратах серед робітників і службовців на закріпленій ділянці, нанесених збитках;

здійснювати необхідні заходи щодо обов'язкового виконання наказів і розпоряджень керівника ланки територіальної підсистеми ЄДС ЦЗ району і голови комісії;

розробляти особистий план роботи на період ліквідації наслідків надзвичайної ситуації.

Член комісії має право:

брати участь у роботі комісії;

за дорученням голови комісії брати участь у здійсненні контролю (перевірки) дотримання законодавства з питань запобігання надзвичайним ситуаціям підприємствами, установами та організаціями різних форм власності згідно з чинним законодавством.

Функціональні обов'язки чергового комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій

Черговий Комісії призначається з числа членів Комісії. Він підпорядковується голові Комісії та його заступникам.

Він зобов'язаний:

- знати порядок оповіщення та зв'язку;
- перевірити прибуття транспортних засобів, виділених у розпорядження Комісії, доповісти про їх прибуття голові та секретарю Комісії;
- з отриманням сигналу «Оголошено збір» негайно доповісти голові Комісії та оповістити усіх членів Комісії;
- завжди знати місце знаходження голови Комісії, його заступників;
- приймати по телефону сигнали, накази, донесення та інформацію, вести їх реєстрацію із зазначенням часу отримання та доповідати про них голові Комісії, його заступникам;

- доводити до виконавців віддані головою Комісії розпорядження; регулярно перевіряти наявність і стан зв'язку;
- постійно знаходитися на своєму робочому місці, відлучатися тільки для виконання наказів голови Комісії, залишаючи за себе одного із членів Комісії, про що повідомляти голові Комісії (заступникам);
- під час здачі чергування надавати інформацію про обстановку, що склалася, новому черговому, повідомляти про розпорядження, які знаходяться на контролі, а також про місце знаходження голови Комісії та його заступників.

III. ЗАВЕРШАЛЬНА ЧАСТИНА

1. Цивільний захист України – один найважливіших факторів забезпечення нормального життя і діяльності населення – в умовах розв'язаної Москвою підлої війни на сході нашої землі став виконувати завдання, які ним не виконувалися 70 років, і ці умови вимагають, щоб сили і засоби цивільного захисту завжди були готовими вирішувати раптово виникаючі завдання в мінімально короткі строки, а населення – правильно діяти в умовах застосування ворогом сучасних засобів ураження. У вирішенні цих складних завдань велику роль відіграють Державна служба України з надзвичайних ситуацій та регіональні і місцеві комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій.

2. Чинне законодавство України закріплює обов'язковість юридичних актів місцевих органів виконавчої влади для всіх підприємств, установ і організацій, розміщених на певній території. Органи виконавчої влади наділені повноваженнями здійснювати контроль за дотриманням законів та інших нормативно-правових актів розміщеними на цій території підприємствами, установами і організаціями вищого підпорядкування, а також здійснювати координацію і контроль за діяльністю цих об'єктів у сфері землекористування.

охорони природи, будівництва, використання трудових ресурсів, виробництва товарів широкого вжитку, соціально-культурного, побутового та іншого обслуговування населення.

Практика свідчить, що практично всі київські комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій цими повноваженнями користуються, м'яко кажучи, не ефективно, внаслідок чого прекрасне місто Київ, яке в 1966 році Президент Франції генерал Шарль де Голль назвав містом в парку, якщо ситуація не зміниться, може перетворитися на місто в парку торговельно- розважальних центрів без жодного дерева.

3. Об'єктивними причинами такого стану є відсутність чітко виписаної кримінальної відповідальності за невиконання фізичними та юридичними особами вимог Кодексу цивільного захисту та корумпованість українських судів.

4. Успішні виконання формуваннями Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту Державної служби України з надзвичайних ситуацій завдань в Донецькій і Луганській областях завдань по відновленню зруйнованих ворогом комунально-енергетичних мереж, мостів, доріг та гасінню пожеж вселяють віру в сили українського цивільного захисту, в те, що він може бути і справжньою цивільною обороною.

Тож будемо вірити в нашу Перемогу! Перемагає той, хто вірить!

IV. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України.
2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Закон України від 19.06.2003 «Про основи національної безпеки України» (в редакції Закону України від 7.08.2015 №630-19).
4. Закон України від 16.03.2000 «Про оборону України» в редакції Закону України від 5.03.2015 №186-19.
5. Закон України від 16.03.2000 «Про правовий режим надзвичайного стану стану» в редакції Закону України від 23.12.2015.
6. Закон України від 12.05.2015 «Про правовий режим воєнного стану» (зі змінами, внесеними Законом України № 995-VIII від 04.02.2016).
7. Закон України від 21.10.1993 «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» (зі змінами, внесеними Законом України № 1387-19 від 31.05.2016).
8. Закон України від 03.02.2015 «Про військово-цивільні адміністрації» (зі змінами, внесеними Законом України від 04.02.2016 № 995-VIII).
9. Постанова КМУ № 11 від 09.01.2014 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.03.2015 №101 «Про затвердження типових положень про функціональну і територіальну підсистеми єдиної державної системи цивільного захисту».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.01. 2015 № 18 « Про затвердження Положення про Державну комісію з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 17.06.2015 N409 «Про затвердження Типового положення про регіональну та місцеву комісію з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій».
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.06.2002 №843 «Про затвердження Загального положення про спеціальну Урядову комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру і Загального положення про спеціальну комісію з ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру регіонального, місцевого та об'єктового рівня».
14. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.09.2015 №775 «Про затвердження Порядку створення та використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій».
15. Наказ МВС України від 31.01.2015 №113 «Примірне положення про формування цивільного захисту».
16. Наказ МНС України від 16.07.2009 року № 494 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо розроблення планів цивільного захисту підприємств, установ, організацій на особливий період».
17. Наказ Міністерства внутрішніх справ України 26 грудня 2014 року N 1406 «Про затвердження Положення про штаб з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації».

18. Наказ ДСНС від 12.07.2016 №335 «Про затвердження Примірнього переліку документів з питань цивільного захисту, що розробляються центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, суб'єктами господарювання».
19. Постанова Кабінету Міністрів України від 9.10.2013 № 787 «Про затвердження Порядку утворення, завдання та функції формувань цивільного захисту».
20. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.10.2013 № 819 «Про затвердження Порядку проведення навчання керівного складу та фахівців цивільного захисту, діяльність яких пов'язана з організацією і здійсненням заходів з питань цивільного захисту».
21. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 443 «Про затвердження Порядку підготовки до дій за призначенням органів управління та сил цивільного захисту».
22. Постанова Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 № 444 «Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях».
23. Постанова Кабінету Міністрів України від 8.07.2015 № 469 «Положення про спеціалізовані служби цивільного захисту».
24. *Інститут державного управління у сфері цивільного захисту «Організація управління цивільним захистом на місцевому рівні», навчальний посібник, 2015.*
25. *Інститут державного управління у сфері цивільного захисту «Загальна підготовка працівників підприємств, установ та організацій до дій у надзвичайних ситуаціях», методичний посібник, Київ, 2015.*
26. *Інститут державного управління у «Методичний поради́ник з основних видів освітньої діяльності навчально-методичних центрів сфери цивільного захисту», Київ, 2015. (Для ЗНЗ – частина 2, стор. 95 – 150)*
27. *Український науково-дослідний інститут цивільного захисту «Методичні рекомендації з питань організації та реалізації заходів цивільного захисту в органах виконавчої влади на підприємствах, в установах і організаціях», 2015*
28. *Інститут державного управління у сфері цивільного захисту «Реагування на надзвичайні ситуації», Київ, 2014.*
29. *В. П. Квашук, «Організація управління цивільним захистом на підприємствах, в установах та організаціях», Київ, 2011.*
30. *О.М. Євдін та інші, «Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій», т.1, Київ, 2007*